

Становище

за представения труд на

доц. д-р на Величка Георгиева Минкова

във връзка с конкурса за заемане на

академична длъжност „професор“ по 8.2 Изобразително изкуство/

„Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“ за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“

от проф. д-р Бисера Вълева, СУ

Доц. д-р Величка Минкова се явява по обявения в Държавен вестник (бр. 21/15.03.22г.) конкурс за „професор“ по направление 8.2 „Изкуствознание, изобразителни изкуства“ („Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“) за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“ на НХА. Като единствен кандидат в конкурса тя е представила за становище хабилитационен труд „Бяла книга на дизайна. Композиция – дизайн – форма“ издадена от НХА през 2020г. (ISBN 978-954-2988-53-3), подкрепящи статии и текстове от периода 2015-2022г., както и различни художествени изяви и проекти.

Кандидатката има достатъчен педагогически стаж в НХА. Тя започва като хоноруван преподавател през 2007г. в Катедра „Дизайн за детската среда“ по дисциплините „Композиция“, „Комбинаторика“, „Компютърно проектиране“. От 2008 г. е вече редовен преподавател в същата Катедра, като към преподавателските ѝ ангажименти се включва и „Цветознание“. Величка Минкова става доцент през 2013 г. в Катедра „Дизайн за детската среда“, като преподава споменатите дисциплини и на студенти бакалаври от „Рекламен дизайн“, „Метал“, „Резба“, „Текстил - изкуство и дизайн“ и „Мода“.

Освен като ангажиран и задълбочен преподавател, впечатляваща е нейната творческа биография. От хабилитацията си досега тя участва в множество изложби и художествени форуми както у нас, така и в чужбина. През 2021г. е нейната самостоятелна изложба „В началото бе мрежата“ в галерия „Етюд“, която е пряко свързана с художествените ѝ интереси обвързващи цвета с дизайна. Защитеният ѝ дисертационен труд (2007г.) на тема: „Структурната комбинаторика като предпоставка за развитие на детското творчество“ предопределя и систематизира посоката на

персоналните ѝ пластични интереси и последващи художествени реализации.

Хабилитационният труд се фокусира върху важни в теоретичен план проблеми като спецификата на композицията в дизайна, на формата и на цвета, който е разгледан в различните му позиции (основни и поддържащи). Авторката акцентира върху крайните продукти на дизайна постигнати с прилагането на извлечените и обобщени от нея композиционни закони, фокусирайки се на комуникацията, на специфичната връзка, на медиацията между дизайнерския продукт и потребителя.

Реализираната монография „Бяла книга на дизайна“ е конгломерат от изследователски и теоретични търсения върху същината на дизайнерската композиция - основна в обучението по дизайн. Особено интересен е изводът за съзнателния и извлечен от творческия опит синтез между образното и логичното и неговата трансформация в личен художествен опит и философия. Авторката подчертава, че в труда си представя получения художествен образ „като резултат от абстрактни и конструктивни решения, които са пряко зависими от композиционните качества като обобщение и типизация, емоционална пълнота, обществена значимост, новост и жизненост“.

В труда, в контекста на общата насоченост към теоретичен анализ на елементите на дизайнерската композиция, интерес представлява точката „Особености на цветната хармония в дизайнерското проектиране“ на стр. 116 – 118. В тази част от текста, освен с фокуса върху конкретен композиционен елемент, авторката успява на практика да овещества теоретичните си изводи, чрез приложените примери в края на книжното тяло. Като съществен принос на хабилитационния труд може да бъде отбелязан акцентът върху специфичните композиционни проблеми в дизайна предназначен за деца. Този теоретичен ракурс също е приносен с въвеждането на понятия като „метафорична образност“, „хипербола“, „метафорични сравнения“, които имат отношение и са обвързани с образните детски играчки и учебно-възпитателни средства (стр. 3).

От представените 12 статии и доклади интересен е текстът „Композиция и образност в дизайна за детската среда“, публикуван в сборник от научна конференция „30 години – Дизайн за детската среда“ на НХА през 2021г. Авторката аргументирано представя основните характеристики на художествения подход при проектиране на обекти от детската среда. С акцентирането върху различните (дизайнерски) продукти

за деца тя обобщава и доказва връзките между съдържанието и външните белези на формата в спецификата на дизайна. Извън този контекст е докладът „Цветът и неговият идеологически имидж от края на ХХ и началото на ХХІ в.“ от Научна конференция от 2021г Balkancolor-5 (научна конференция на Група Цвят – България). Той е любопитен, освен с позицията на авторката си, а и с възможните линии на теоретично-изследователското развитие, които очертава. Доц. д-р Величка Минкова разглежда социума като подвластен на въздействие на невербалните компоненти на идеологиите. Тя, на базата на различни източници, достига до извода, че цветът може да бъде определен като един от тях и едновременно да е съществен фактор в социалната комуникация. Интересен е и акцентът, и анализът върху политическата комуникация и отличимото отношение към цвета като средство за създаване на политическа идентичност. Детайлното разглеждане на събития, които са наречени „Цветни революции“, е и любопитен, и съществен факт, който има пряко отношение към невербалните поведения и зависимости в обществото.

Реализираните композиции на авторката в Детска специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация на белодробни болести „Царица Йоанна“ в гр. Трявна, и особено настолната игра – пъзел „Тетра“, са добър пример на дизайнерско визуално решение посредством неотделими цвят и форма. Художествената активност на доц. д-р Величка Минкова отразена в самостоятелната ѝ изложба „В началото бе словото“ (галерия „Етюд“, гр. София, 2021г.), както и в серията дигитални композиции БЕЗПОСОЧНОСТ В НАПРАВЛЕНИЕ от 2022г. е добре обоснован пример на артистичните ѝ и изследователски търсения. Тя се вписва в посоката на пластична философия на Вазарели с неговото цветово моделиране на плоскостта, на Сото с графичното преформулиране на пространството, на Райли с динамиката в диапазона от линии.

Макар и обект на творчески интерпретации при различни автори, абстрактните фрагменти обединени в цикъл „Ефимерни реалности“ впечатляват с овладения професионализъм и художествен вкус. Вертикали от хартиени остатъци, графити върху ръжда, цветни хармонии от стари мазилки, подчертават артистичната намеса и визуалната философия, както и теоретичните интереси на авторката към формиране в конкретното произведение на хармония, на ритъм, на колорит и най-вече на художествена мяра.

В периода след хабилитацията си като доцент през 2013 г. доц. д-р Величка Минкова е автор на обемни проекти и реализации на дизайн за детската среда (2019, 2017, 2016г.). Едновременно с това тя има участия в конференции, синхронни с научните ѝ интереси, както и участия в различни научни и художествено-творчески проекти.

Смятам, че представеният хабилитационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на НХА.

В заключение, предлагам на уважаемите членове на научното жури да изберат доц. д-р Величка Георгиева Минкова на академичната длъжност **„професор“** по направление 8.2 „Изкуствознание, изобразителни изкуства“ („Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“) за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“ на НХА.

проф. д-р Бисера Вълева

17.09.2021

София